

Työ- ja elinkeinoministeriö
Arbets- och näringsministeriet

TURVALLISUUSTEKNIKAN NEUVOTTEKUNTA
Kaasujaosto

Pöytäkirja 4/2023
11.12.2023

Aika: 30.11.2023, klo 13.00–15.00
Paikka: Teams-kokous

1. Kokouksen avaus ja osallistujien toteaminen

Puheenjohtaja avasi kokouksen ja toivotti kaikki tervetulleiksi vuoden 2023 neljänteen kaasujaoston kokoukseen.

Kirsi Levä, pj	X	Pasi Ritokoski	-
Arto Hannula	X	Tina Sammi	X
Harri Heiskari	X	Harri Setälä	-
Arto Jaskari	X	Marko Toivonen	X
Markku Tommiska	-	Mika Dillström	-
Arto Korpela	X	Tarja Virkkunen	X
Jyri Lavikka	X	Anna Virolainen-Hynnä	-
Taina Viitamäki	X	Tuomo Kirjalainen	X
Matti Nissilä	X	Ari Kukkonen	X
Jyri Pekkanen	X	Suvi Perälä, siht	X
Jyrki Penttilä	-	Ilkka Taka-aho (P2X Solutions Oy)	X
Jari Pitkänen	X		

2. Esityslistan hyväksyminen

Hyväksyttiin esityslista, mutta muutettiin asioiden käsittelyjärjestys kohdissa 3.–6. seuraavasti:

- 3. Vetyhankkeet, Ilkka Taka-aho, P2X Solutions Oy
- 4. Edellisen kokouksen pöytäkirja
- 5. Tukes ajankohtaiset
- 6. Säädosmuutosehdotus – maakaasunasetuksen päivitys ja vety, Suvi Perälä, Tukes.

3. Vetyhankkeet, Ilkka Taka-aho, P2X Solutions Oy

Ilkka Taka-aho esitteli lyhyesti P2X Solutions Oy:n ja sen jälkeen vetyyn ja vedyn tuotantoon liittyviä asioita sekä lopuksi vetyhankkeiden lainsäädäntöön/luvitukseen liittyviä huomioita. Uusiutuvan vedyn tuotantoon liittyviä erilaisia teknologioita ovat mm. alkali-, PEM- ja SOEC-elektrolyysiprosessit.

Uusiutuvan vedyn tuotantoon liittyvät hankkeet menevät usein YVA:n piiriin, jonka jälkeen tulee ympäristölupa ja sen jälkeen vielä Tukesin lupa. Kokonaisuudessaan lupakäsittelyihin kuluva aika on pitkä, mikä voi aiheuttaa haasteita uusiutuvaan vetyyn liittyvien hankkeiden etenemiseen. Useat rahoittajat vaativat myös, että kemikaaliturvallisuuslupa pitäisi olla ennen hankkeen toteutuspäätöstä, mikä ei välttämättä ole mahdollista, koska kemikaaliturvallisuuslupahakemuksiin vaaditaan melko yksityiskohtaisia tietoja rakennettavasta laitoksesta.

Ilkka Taka-aho toi esiin, että elinkeinoelämän kannalta tarvittaisiin kiireesti selkeämmät ja ajanmukaiset säädökset vetyhankkeille. Pelisääntöjen puuttuminen jättää liikaa asioita avoimeksi toiminnanharjoittajan kannalta. Pelisääntöjen puuttuminen vaikeuttaa myös tasapuolisia kilpailuolosuhteita, vaikka oma yritys toimisi tiukkojen kriteerien mukaan jää markkinoille tilaa myös muunlaisille toimijoille.

Tarja Virkkunen kertoi, että ympäristöministeriöissä on käynnissä lupien sujuvoittamiseen liittyvä hanke. Lisäksi EU:sta on tulossa lupien käsittelyaikoihin liittyviä aikarajoja.

Kirsi Levä kertoi, että jo tällä hetkellä ympäristöluvan ja kemikaaliturvallisuusluvan käsittelyjen yhteensovittaminen on mahdollista. Toiminnanharjoittajan tulee pyytää halutessaan ympäristöluvan ja kemikaaliturvallisuusluvan yhteensovittamista. Tukesin eTentti-oppimisympäristöstä löytyy ohjeistusta investointihankkeiden luvituksesta: <https://etentti.tukes.fi/> -> siirry avoimeen oppimisympäristöön.

4. Edellisen kokouksen pöytäkirja

Hyväksyttiin edellisen kokouksen pöytäkirja.

5. Tukes ajankohtaiset

Käytiin läpi Tukesin ajankohtaisia asioita nestekaasusta ja maa- ja biokaasusta sekä vedystä. Taina Viitamäki esitteli nestekaasuun liittyviä ajankohtaisia asioita ja Suvi Perälä maa- ja biokaasuun sekä vetyyn liittyviä ajankohtaisia asioita. Esitykset ovat pöytäkirjan liitteinä.

Nestekaasu:

- Nestekaasun suojaetäisyydet (Nessu)- työryhmän palaverit 23.10. ja 20.11.2023.
 - o Agendalla oli maanpäällisten nestekaasusäiliöiden sijoittaminen ja suojaus.
 - o Asiasta jatketaan keskustelua 18.1.2024.
- Nestekaasulaitteiston käyttöönottoon liittyvissä koekäyttömenettelyissä havaittu riskejä Tukesilla menossa selvitys, jonka tuloksista tullaan tiedottamaan myöhemmin.
- Muuta: Tukesin nestekaasutiimin työ eTentti-ympäristön luentojen parissa edennyt.

Maa- ja biokaasu sekä vety:

- Biokaasuhakemusten käsittelyä ja kohteiden käyttöönottoa hidastanut hakijoiden turvallisuusosaimien puutteet.
- Puristusliittimien käytöstä on edelleen paljon keskustelua.
- Maa- ja biokaasuasioihin liittyvä Tukes-tarkastuslaitokset kokous pidettiin 24.10.2023 Pasilassa.

- Vetyopas on kommenttikierroksella, kommentit 1.12.2023 mennessä

6. Säädosmuutosehdotus – maakaasuasetuksen päivitys ja vety, Suvi Perälä, Tukes

Edellisessä kaasujaoston kokouksessa sovittiin, että Tukes valmistelee tarkemman esityksen säädös-muutostyöstä kaasujaostolle arvioitavaksi. Esitys koski nykyisen maakaasuasetuksen päivittämistä siten, että siihen lisättäisiin vedyn siirtoputkistot ja vedyn tankkausasemat.

Suvi Perälä esitteli Tukesin aloitetta säädösmuutostyöstä ja perustelut ehdotukselle. Esitys on pöytäkir-jan liitteenä. Vedyn siirtoputkistot vastaavat teknisesti hyvin pitkälti maakaasun siirtoputkistoja, joten niiden lisääminen maakaasuasetukseen olisi perusteltua ja silloin vedyn siirtoputkistoille olisi selkeät säädösvaatimukset, joiden perusteella toiminnanharjoittajat voivat edetä hankkeissaan. Vedyn tank-kausasemat ovat laitteistoiltaan samankaltaisia kuin maa- ja biokaasun tankkausasemat, jotka ovat Tu-kesin valvonnassa. Turvallisuuden ja sujuvan sekä yhtenäisen käsittelyn kannalta vedyn tankkausase-mien luvitus ja valvonta tulisi keskittää Tukesiin kuten maa- ja biokaasun tankkausasemien.

Tarja Virkkunen kertoi, että TEMin vetyselvitys on tarjouspyyntövaiheessa. Selvitys on tarkoitus tehdä vuoden 2024 aikana. TEMillä on varattu resurssit ainoastaan vetyä koskevaan lainsäädäntöselvitykseen. Tarja esitteli myös lainsäädännön valmisteluprosessia. Valmistelu lähtee liikkeelle aloitteesta. Jaos-tolta/Tukesilta tullut säädösmuutosehdotus voidaan käsitellä aloitteena ja ministeriö arvioi resurssiensa puitteissa lain/säädösvalmisteluprosessin käynnistymistä.

Jaoston näkökulmasta vetyyn liittyvät muutostarpeet lainsäädäntöön ovat välttämättömiä ja kiireellisiä. Arto Korpela kertoi myös, että merkittävät vetyhankkeet (Nordic Hydrogen Route, Nordic-Baltic Hydro-gen Corridor ja Baltic Sea Hydrogen Collector), joissa Gasgrid Finland Oy on mukana, ovat päässeet EU-komission yhteisen edun mukaisten hankkeiden listalle (Project of Common Interest, PCI). Yhteistä etua koskevat hankkeet (PCI) ovat keskeisiä rajat ylittäviä infrastruktuurihankkeita, jotka yhdistävät EU-mai-den energijärjestelmiä. Listalla mukanaolo tarkoittaa sitä, että nämä kolme Itämeren alueen vetyhan-ketta ovat EU:n näkemyksen mukaan keskeisiä Euroopan energiapoliittisten tavoitteiden saavuttami-selle. Vedyn siirtoputkistoja tullaan rakentamaan Suomeen ja on erittäin tärkeää, että myös säädökset ovat vedyn siirtoputkistojen osalta selkeät ja ajan tasalla.

Sovittiin, että kaasujaosto ei aseta ADHOC-työryhmää säädösmuutosehdotuksen eteenpäin viemiseksi, koska TENKin nykyinen toimikausi päättyy 21.1.2023. Tukes ja TEM jatkavat keskustelua säädösmuutos-ehdotuksesta eri foorumilla.

7. Toimintakertomus ja -suunnitelma

TENKin nykyinen toimikausi päättyy 21.1.2024. Sihteeri laatii kaasujaoston toimintakertomuksen kulu-neesta toimikaudesta ja lähettää sen jaostolle kommentteille.

8. Seuraavat jaoston kokoukset

TENKin nykyinen toimikausi päättyy 21.1.2024, ei sovita seuraavia kokouksia.

9. Muut asiat

TENKin ja jaostojen toimintaan liittyvän palautekyselyn perusteella tullaan järjestämään TENKin loppuseminaari. Ajankohta on vielä auki. Tilaisuus pidetään todennäköisesti läsnä tilaisuutena.

Tukesissa pohditaan, onko kaasujaoston jäsenten välistä sidosryhmäyhteistyötä tarpeen jatkaa Tukesfoorumi tyyppisenä, kunnes TEM päättää neuvottelukuntien jatkosta.

10. Kokouksen päättäminen

Puheenjohtaja päätti kokouksen klo 15.05.

LIITTEET Taina Viitamäen esitys ja Suvi Perälän esitykset

JAKELU Kaasujaoston jäsenet, TENK:n jaostojen sihteerit